

2. ПЕДАГОГІЧНИЙ ТА ПСИХОЛОГІЧНИЙ ДОСВІД

Чень Цюнциун,

здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти кафедри освітології та інноваційної педагогіки, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, м. Харків, Україна

 <https://orcid.org/0000-0002-7537-4707>

УДК 378.016:781(510):159.942

DOI: [https://doi.org/10.63437/2309-3935-2025-1\(96\)-07](https://doi.org/10.63437/2309-3935-2025-1(96)-07)

РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ В КНР

Анотація.

У статті уточнено визначення поняття «емоційний інтелект» та його компоненти, окреслено актуальність і необхідність формування та розвитку емоційного інтелекту в учнів і вчителів на сучасному етапі розвитку освіти. Схарактеризовано ймовірні шляхи його вдосконалення в усіх учасників освітнього процесу, які пропонують сучасні представники науково-педагогічної спільноти КНР. Автором обґрунтовано необхідність розвитку емоційного інтелекту майбутнього вчителя музики. Наведено приклади, як у процесі занять з музики відбувається невимушений розвиток емоційного інтелекту майбутнього вчителя, необхідних якостей та здібностей.

Ключові слова: майбутній вчитель музики; емоційний інтелект; навички; освітній процес, заняття з музики.

Тривалий час ключові компетентності та здібності були запорукою професійного розвитку вчителя, пріоритетність надавалася оволодінню жорсткими навичками, до яких належать: високий рівень обізнаності в навчальному предметі, який викладає вчитель; кваліфікована освіта; педагогічні здібності. Варто зазначити, що м'які навички (*soft skills*) повсякчас були «другорядними» (ідеали, переконання, саморефлексія, керування емоціями, здатність до взаємодії тощо).

Однак на сучасному етапі розвитку освіти та науки спостерігається зміна акцентів від пізнання до емоцій, тобто м'які навички вчителя стають більш важливими в більшості країн світу, їх соціальні та емоційні здібності – більш затребуваними. Від особливості емоційної сфери залежить здатність позитивного мислення, рівень професійного задоволення, емоції накладають відбиток на ментальність вчителя, є опорою його професійного розвитку.

Починаючи з початку XXI ст. питання розвитку емоційного інтелекту (ЕІ) особистості були предметом вивчення ряду вчених і педагогів КНР. Так, особливості розвитку емоційної сфери у школярів у своїх публікаціях окреслили Лю Вей, Чень Чжаоюнь та ін. Дослідженнями

сформованості емоційного інтелекту та вивченням шляхів його розвитку у студентів коледжів і університетів займалися Доу Шенгун, Сюй Чжунбо, Чжан Сінцзе, Шуцзін Яо, Юй Хайган та ін. Про необхідність володіння високим рівнем емоційного та соціального інтелекту вчителів опубліковано низку наукових статей (Ван Сі, Лі Гуаншенг, Сіянь Сіюй, Чень Сі) та сучасна книга «Як розвивати емоційний інтелект учителів» авторами якої є Ян Міньї, Сунь Сяоцін, Чень Вей. Однак вкрай мало робіт присвячено розвитку ЕІ майбутніх вчителів музики, адже фахівці саме цієї спеціальності мають найширші можливості невимушеного впливу на розвиток ЕІ учнів.

Метою статті є обґрунтування необхідності розвитку ЕІ майбутнього вчителя музики, визначення місця занять музикою в цьому процесі.

У нормативно-правових документах Альянсу соціального та емоційного навчання в США емоційні навички визначаються, з одного боку, як здатність людей контролювати власні емоції, а з іншого – як здатність мати позитивні відносини в суспільстві, що можливе завдяки вмінню розв'язувати проблемні ситуації та приймати відповідні рішення в соціальному житті.

У наукових доробках Гао Вей поняття «емоційний інтелект» ототожнюється з поняттям «емоційний коефіцієнт» та визначається автором як ступінь емоційних реакцій людей (наприклад, печаль, спокій, сміливість, страх, нетерпимість тощо) [3].

Чень Сі та Сіяннь Сіюй визначають ЕІ як якість особистості, яка тісно пов'язана з настроєм, емоціями, волею, терпимістю до розчарувань, водночас підкреслюють, що ця якість можна та потрібно розвивати, адже вона вкрай важлива в процесі побудови гармонійних міжособистісних взаємин і створенні сприятливої робочої атмосфери [7].

Соціальні та емоційні здібності мають узагальнену назву емоційний інтелект, компонентами якого є самосвідомість, самоуправління, соціальна обізнаність, навички побудови взаємовідносин, здатність приймати відповідальні рішення.

На думку представників однієї з середніх шкіл, ЕІ охоплює наступні п'ять складових: емпатія (сприймання інших), самодисципліна (контроль власної поведінки та здібностей), самовдосконалення (вміти використовувати власні емоції для мотивації своєї поведінки та здібностей), соціальні навички (здатність вибудовувати відносини з іншими, управляти міжособистісними відносинами) та самосвідомість (вміння розуміти та оцінювати власні здібності) [10].

Представники академії Сіньї Саншайн, вважають, що «емоційний інтелект» – це здатність правильно оцінювати власні емоції, уміння обирати необхідні емоції в процесі взаємодії та спілкування з іншими людьми. Вчені підкреслюють, що наявність достатнього рівня ЕІ є ознакою психічного здоров'я.

Розвиток ЕІ особливо важливий для майбутніх учителів, саме тому адміністрація та викладацько-професорський склад Східнокитайського педагогічного університету докладають максимум зусиль до створення умов для розвитку соціальних та емоційних здібностей майбутніх учителів. Так, університет не лише вніс зміни в плани підготовки майбутніх фахівців, а й ініціював внесення ЕІ в стандарти професійної підготовки.

Проведені багатоаспектні дослідження довели, що для майбутнього вчителя необхідно володіти високим рівнем ЕІ, більш того, визначено 20 % успіху педагогічної кар'єри залежить від ерудованості педагога, його професійних навичок, 80 % – від рівня ЕІ.

У філософсько-педагогічній думці Китаю учитель вважався представником особливої професії, яка відображає духовний світогляд. Тому кожне слово та кожен вчинок вчителя перебуває під суспільним прицілом, а тому має бути зразковим, гідним для наслідування. Педагог не

може вчиняти як йому заманеться, він має постійно контролювати свою поведінку та виробити звичку самовладання. Безумовно це складно, адже вчитель – це насамперед людина, яка має свої бажання, емоції, почуття, але обираючи таку професію, майбутній вчитель має усвідомлювати відповідальність за цінності цивілізації та відродження своєї країни. З боку китайської влади та суспільства на вчителя завжди покладаються найвищі очікування, адже майбутній вчитель – це надія країни та кожної китайської родини.

Процес становлення кожного вчителя проходить чотири етапи: перший етап – старт, другий – наслідування, третій – передача, четвертий – інтеграція. Через ці етапи відбувається зміна особистості вчителя від новачка до справжнього професіонала. Самопізнання та самоуправління соціальними та емоційними здібностями сприятимуть швидшому та легшому переходу з одного етапу на інший, сприяючи процесу самооновлення. Кожен із цих етапів є складним, однак на кожному з них вкрай важливим постає розвиток ЕІ. Саме тому, починаючи з моменту навчання в коледжі чи університеті, майбутній вчитель має працювати над цим.

Вже в сучасних реаліях ми спостерігаємо зміну традиційних методів навчання та ролі вчителя. В епоху розвитку цифрових та інформаційних технологій стала доступною пропозиція цілої низки освітніх ресурсів, які сприяли появі гнучких і диверсифікованих умов навчання. Цінність особистості вчителя як носія та передавача знань, поступово заміщується новими технічними можливостями, зокрема появою штучного інтелекту. Набагато більш значущою сьогодні є роль вчителя як компаньйона, наставника, а його креативність та емоційність постають як найбільш значущі професійні цінності [1].

На думку вченого Ван Хань, саме вчитель музики – найблагородніша професія у світі, адже він не просто передає учням знання, а занурює їх у світ мистецтва, впливає на формування життєво важливих ціннісних орієнтацій, на їх всебічний розвиток [2].

Для майбутнього педагога вкрай важливим є не просто бажання стати вчителем, а очікування почуття щастя, насолоди та інших позитивних емоцій, від процесу навчання та здобуття обраної професії, які будуть внутрішніми рушійними силами до професійного зростання та постійного саморозвитку. Саме такі професіонали будуть сповнені креативних ідей та ентузіазму, здатні брати на себе відповідальність та ініціативу в усьому, з легкістю будуть налагоджувати відносини з учнями та колегами, матимуть гармонійні відносини у родині тощо.

Соціальні та емоційні навички вкрай важливі для майбутнього вчителя музики, адже від них залежить наскільки привітною та сприятливою

буде атмосфера в класі. Кожен учень – це окрема особистість, у якій є набір якостей, якісь захоплення, на кожного учня накладає відбиток сімейне виховання. Для вчителя важливо знати, відчувати та розуміти ці індивідуальні особливості школярів. Саме для цього і необхідні соціальні та емоційні навички, вони безпосередньо впливатимуть не лише на відносини вчителя з учнями, а й на ефективність освітнього процесу.

На превеликий жаль, через недостатнє усвідомлення суспільством ролі вчителя, досі не приділяється достатньо уваги розвитку його ЕІ ні на етапі підготовки, ні в процесі подальшого професійного розвитку. Натомість вчитель сприймається як посередник передачі знань, нівелюється його життєві цінності та його творчість. Оцінюючи роботу вчителя – оцінюють успішність учнів, з якими він працював, що вкрай негативно відображається на психоемоційному стані педагога, такий тиск і оцінка пригнічують почуття внутрішньої свободи, викликають напруження. Окрім того, говорячи про підготовку майбутнього вчителя, основна увага прикута до формування професійних навичок, вкрай рідко індивідуальним особливостям особистості, її емоційній сфері. Зміст підготовки зосереджений на розвитку навичок, а не досвіду «Дао», що заважає випромінювати мудрість через освітній процес, насолоджуватися процесом та результатом професійної діяльності [8].

Саме через це, на думку Ван Сі, якомога швидше необхідно впроваджувати в практику підготовки майбутніх учителів та перепідготовки працюючих педагогів розвиток ЕІ, а згодом і для всіх учасників освітнього процесу. Як один із варіантів науковець пропонує введення курсів, де формуватимуть у вчителів соціальні та емоційні здібності. У процесі організації таких курсів варто врахувати їх багаторівневість та послідовність, але беззаперечно їх введення варто започатковувати вже в коледжах, які займаються підготовкою майбутніх вчителів. На вищих ланках доцільно ввести як індивідуальні, так і групові заняття з розвитку ЕІ, сприяючи підвищенню обізнаності про їхні власні соціальні та емоційні здібності, окрім того підготувати педагогів до використання засобів для соціального та емоційного навчання учнів. Далі, у найближчому майбутньому вчителі зможуть розробляти власні курси, писати посібники, методичні матеріали та реалізовувати подібне навчання колег або для учнів, як і реалізував таку практику у своїй педагогічній діяльності [8].

Безумовно, важливим кроком у реалізації вищезгаданої практики є нормативно-правове узгодження. У КНР така діяльність має бути регламентована департаментом управління освітою. Департамент має видати відповідні положення щодо підвищення емоційних і соціальних зді-

бностей педагогів, інтегрувати в стандарти освітніх програм різних освітніх ланок.

Позакласне життя вчителів також має важливе значення в згаданому процесі, тому з боку адміністрації мають бути проведені заходи, які можуть урізноманітнити та збагатити його, сприятимуть формуванню позитивного ставлення до життя. Окрім того, варто посилювати взаємодію та зв'язок між усіма учасниками освітнього процесу, долучатися до різних соціальних практик, тренінгів, проєктів і волонтерської діяльності. Такі заходи будуть корисними для вчителів, учнів та їхніх батьків, які зможуть ще глибше пізнати своїх дітей у різних ситуаціях, удосконалювати власні соціальні та емоційні навички, що сприятиме створенню гармонійної сімейної атмосфери, оптимізувати методи та прийоми виховання дітей. Керівництво має стимулювати та заохочувати педагогів до згаданих заходів, допомагати їм у цьому процесі [8].

Абсолютно протилежну позицію має Лі Гуаншенг, яка переконана, що спеціально організовані курси, навчальні предмети – просто збільшать навантаження на здобувачів усіх ланок шкільної освіти. Авторка переконана, що для учнів початкової та середньої школи – це неприпустимо та призведе до виснаження. На її думку, інтеграція навчальної програми має бути посилена концепцією базової грамотності. Окрім того, що така діяльність може призвести до інтелектуалізації в процесі формування та розвитку ЕІ учнів. Лі Гуаншенг остерегається, що такі курси, предмети чи уроки перетворяться на вивчення основ психічного здоров'я, що насправді є пережитком минулого. Дослідниця переконана, що процес розвитку ЕІ учнів має відбуватися непомітно, невимушено, ненав'язливо в повсякденній навчальній та виховній діяльності, а не цілеспрямовано під фанфари та світло софітів [5].

Водночас Лі Гуаншенг наголошує на тому, що сам учитель має володіти високим рівнем ЕІ. Але перевірені нею освітні програми декількох педагогічних університетів не мають відповідних курсів, а ймовірно інтегрують такі знання в педагогічну психологію. Щодо безперервної освіти педагогів, то вона також сконцентрована на професійному розвитку, професійних знаннях, тому вчителі добре розуміють як навчати, але не розуміють як правильно спілкуватися з учнями, колегами, що викликає низку дискусій у педагогічній та науковій спільноті [5].

У своєму науковому дослідженні Шуцзін Яо узагальнила результати емпіричних досліджень, щодо розвитку ЕІ студентів коледжів та університетів. Дослідниця вивчала п'ять сфер емоційного інтелекту: емоційної обізнаності, емоційної адаптивності, емоційної оцінки, емоційної експресії та емоційного контролю та дійшла висновку, що досліджувана проблема потребує

подальшого обґрунтування та вдосконалення, через недостатньо високі показники. Курси, які викладаються потребують перегляду змісту, покращення, вдосконалення. За основу розвитку емоційного інтелекту на думку Шуцзін Яо варто взяти концепцію позитивної психології, на її основі продовжувати розробляти та вдосконалювати вже існуючі курси [6].

Науковці Чень Сі та Сіяннь Сіюй акцентують на тому, що високий рівень ЕІ необхідний не лише для успішної взаємодії з учнями, а й колегами. Вони пропонують сім простих універсальних порад, які сприятимуть розвитку ЕІ кожного вчителя та здобувача:

- сміливо та спокійно звертатися за допомогою чи консультацією до старших досвідчених колег або наставників, якщо виникають труднощі в підготовці до уроку, у спілкуванні з учнями в класі. Такі звернення не мають викликати почуття сорому чи незручності, вони навпаки продемонструють повагу і довіру між членами колективу;

- проявляти ініціативу в повсякденному житті, варто робити це щиро, привітно, посміхаючись та звертаючись на ім'я; такі прості рутинні вчинки створять гармонійну атмосферу, підвищать згуртованість колективу;

- ділитися з колегами цікавими та корисними навчальними матеріалами, обмінюватися ними, долучатися до командних завдань;

- у разі виникнення непередбачуваних ситуацій потрібно бути готовим допомогти, підмінити колегу, адже це сприяє побудові довірливих відносин і посилює колективний дух (чудово, коли в колективі вчителі можуть розраховувати один на одного, відповідати за інших);

- у процесі особистого спілкування необхідно навчитися слухати співрозмовника, не перебивати, не давати передчасних порад, не поспішати з оціночними судженнями, висловленням власної думки, адже така поведінка покращить взаєморозуміння та взаємоповагу, покращить співпрацю;

- у щоденному спілкуванні варто висловлювати подяку навіть за незначну допомогу, вчитися хвалити свої колег за їхні досягнення, підкреслювати їхні сильні сторони, такі дії допоможуть будувати довірливі та дружні відносини, створювати позитивну атмосферу;

- варто слідкувати за порядком на своєму робочому місці, адже охайність характеризує людину з кращої сторони, окрім того, порядок накладає відбиток на організовану ефективну роботу, покращення робочого середовища.

Про високий рівень ЕІ майбутнього вчителя музики свідчать такі уміння: працювати над собою, своєю поведінкою, емоціями, висловлюваннями; протистояти впливу негативних факторів, контролюючи власні емоційні пориви через самокоучинг; демонструвати справедливе ставлен-

ня до оточуючих, проявляти добро, ввічливість, чесність, щирість, уважність, відкритість, терпіння та бути толерантним і привітним, критично ставитися до себе, тощо [7].

Дуже важливо вміти комунікувати, бути здатним говорити та слухати, що є проявом зосередженості, уваги, розуміння та взаємоповаги. Якщо між співрозмовниками немає порозуміння в процесі спілкування – це призведе до конфронтації, прояву спротиву, адже спілкування постає як своєрідний місток до людської душі, те, що здатне відкрити серце, ключ до завоювання довіри та визнання, спосіб зближення та найкращий шлях до вирішення конфліктів. Неналежне спілкування буде викликати почуття неприязні, образи, нерозуміння, які будуть накопичуватися та негативно впливатимуть на відносини між вчителем та учнем, між колегами. Тобто спілкування може сприяти як зближенню та налагодженню відносин, так і їх погіршенню, часом навіть руйнуванню [9].

Гао Вей переконаний, що серед усіх видів естетичного виховання саме музика здійснює найпотужніший вплив на особистість. На його думку, майбутній вчитель музики має бути готовим використовувати її як засіб впливу на ЕІ учнів. У процесі навчання в університеті він має вдосконалювати свій ЕІ, щоб здійснювати згаданий вплив на учнів. У процесі музичної освіти в майбутнього вчителя формуються правильні погляди на життя, адже музична освіта розширює кругозір здобувача, збагачує його емоції, розвиває почуття – це приносить задоволення та насолоду [3].

Через вивчення окремих музичних творів у майбутнього педагога посилюється почуття любові до Батьківщини, партії, родини, університету, формується працелюбність, активність, життєрадісний дух, здоровий психологічний настрій, поведінкові раціональні та розумні звички. Окрім того, музична освіта стимулює емоційний резонанс здобувачів, дає змогу розкривати індукційний ефект емоцій, збагачувати емоційний досвід. Доцільно поєднувати візуальні та аудіальні методи навчання, що допоможе пришвидшити очікувані результати, зробити їх якіснішими.

Важливим є постійне звернення до емоційних переживань, такий досвід має постійно посилюватися та поглиблюватися. На заняттях важливо уважно слухати, оцінювати, аналізувати музичний твір, намагатися відчувати ті емоції, які хотів передати композитор. Такі практичні вправи впливатимуть на розвиток ЕІ. Заняття з хору передбачають гармонійну співпрацю, яка вимагає певної комунікації, взаєморозуміння та злагодженості. У цьому контексті варто зауважити, що це ще один зі способів ЕІ майбутнього вчителя.

Педагоги-музиканти переконані, що розвитку ЕІ сприяє навчання гра на музичних інструментах. Саме цей вид діяльності вимагає від

майбутнього вчителя максимальної зосередженості та сконцентрованості, точної інтонації, ритму, координації – усе це сприяє формуванню нейронних зв'язків, які покращують пам'ять та інші психічні процеси, формуванню життєво необхідних навичок, які стануть у нагоді під час розв'язання проблем, розвитку чутливості, чуйності та емпатичності.

Граючи на музичному інструменті здобувач може виражати власні емоції, вчитися керувати емоціями, виражати та передавати їх, співпрацювати з іншими членами музичного колективу – усе це позитивно відображається на розвитку емоційного інтелекту. Окрім того, гра на інструментах – чудовий засіб для зняття стресу, зниження почуття тривоги, полегшення стану депресії. Через гру вивільняються негативні емоції, натомість відбувається наповнення позитивними, покращується самосвідомість, самовпевненість. Такий результат – це не просто навичка, а надбання на все життя, безцінна інвестиція, що допомагатиме в складні моменти, приводитиме до успіху в різних сферах, даруватиме радість та задоволення [4].

Усі практичні заняття в процесі здобуття музичної освіти допомагають розвивати впевненість у собі та відточувати волю. Такі ж почуття розвиваються та посилюються, коли майбутній учитель виступає на концерті, співає чи грає, то оплески, визнання та похвала глядачів дуже позитивно впливає на самооцінку, впевненість здобувача, усвідомлення того, що для досягнення таких результатів необхідно докладати неабияких зусиль, присвятити цьому чимало свого часу.

Через музику майбутні вчителі вчать не лише виражати свої емоції, а й контролювати їх, регулювати вираження негативних емоцій, прагнути до їх послаблення чи взагалі усунення, стримувати імпульсивні емоції, тобто навчаються емоційному самоконтролю. Важливо розвивати такі якості, як врівноваженість, скромність, простота тощо, формувати вміння вивчати та оцінювати людей, речі, кейси з різних сторін, з різних точок зору – це допоможе в майбутньому здійснювати індивідуальний підхід до учнів, легко комунікувати, стати професіоналом.

Таким чином, здійснивши аналіз та узагальнення науково-педагогічних джерел ми з'ясували, що для успішної професійної діяльності майбутньому вчителю музики, який найбільше, з поміж решти вчителів, часу проводить з учнями (не лише під час уроків, а й позаурочних заходах, факультативах) вкрай необхідно вміти керувати своїми емоціями та поведінкою, бути відкритим, толерантним, щирим, вміти не просто доносити свою думку, а й вміти вислуховувати та чути думку учнів, а найважливіше – вміти використовувати заняття музикою як засіб для розвитку ЕІ учнів, через спів у хорі, гру на музичних ін-

струментах, виступах на концертах різного рівня, прослуховування та аналіз музичних творів формувати в школярів найкращі необхідні якості та здібності.

Перспективою подальших наукових досліджень вважаємо аналіз сучасних навчальних програм закладів освіти, які здійснюють підготовку майбутніх учителів музики, для порівняння та визначення напрямів, за якими здійснюється вплив на розвиток емоційного інтелекту здобувачів.

Використані літературні джерела

1. Собченко Т., Смолянюк Н. Нова парадигма навчання майбутніх фахівців мистецьких дисциплін в КНР в епоху Штучного інтелекту / Т. Собченко, Н. Смолянюк // PHYSICAL CULTURE AND SPORT: SCIENTIFIC PERSPECTIVE. – 2024. – Вип. 2 (1) – С. 261–266. DOI: <https://doi.org/10.31891/pcs.2024.1.79>.
2. 王 涵浅谈新时期音乐教师应具备的基本素质 《中小学教育》杂志社2018 年06期 (Ван Хань Про основні якості якими повинен володіти вчитель музики / Ван Хань // Початкова та середня освіта. – 2018. – Вип. 6).
3. 高微 在音乐教育中, 注重学生“情商”的培养 日期: 2018-01-17 (Гао Вей. У музичній освіті звертайте увагу на розвиток «емоційного інтелекту» учнів / Гао Вей. – URL: <http://wap.musicedu8.com/e/wap/show.php?classid=51&id=1339&style=0&bclassid=2&id=51&cpage=38>).
4. 学小提琴: 音乐之路, 智力与情商的完美交融 提琴教师 伊凡的小提琴教学心 章页 文章列表 博文目录给我悄悄话 (Навчання гри на скрипці: музичний шлях, ідеальне поєднання інтелекту та емоційного інтелекту // Поради викладача гри на скрипці. – URL: <https://www.wenxuecity.com/blog/202309/78433/12268.html>).
5. 李广生: 教师的情商比智商更重要, 需要补课的不在少数 2018 来源: 校长会 (Лі Гуаншенг. EQ вчителів важливіший за IQ, мало хто потребує корекційних занять» / Лі Гуаншенг // Асоціація директорів шкіл 2018. – URL: https://www.sohu.com/a/238047839_227364).
6. 姚妹婧. 积极心理学视角下大学生情商培养课程建设与教学改革研究 [J]. 教育研讨 (Яо Шуцзін. Дослідження побудови навчальної програми та реформування викладання для розвитку емоційного інтелекту студентів коледжів з точки зору позитивної психології / Яо Шуцзін // Освітній семінар. – 2023. – № 5 (3). – С. 367–375. DOI: <https://doi.org/10.35534/es.0503052>).
7. 教师在办公室高情商的表现有哪些? 光明社教育家 2024-09-21 发布于北京《光明日报》旗下《教育家》杂志官方账号 (Які ознаки високого емоційного інтелекту вчителя на роботі? Освітнянин Гуанмінського товариства. – URL: <https://news.qq.com/rain/a/20240921A00MO600>).
8. 新时代教师的关键“软实力”: 社会与情感能力 发布时间: 2023-02-21作者: 王 兮来源:

中国教育新闻网-中国教师报 (Ван Сі. Ключова «м'яка сила» вчителів у нову епоху: соціальна та емоційна компетентність / Ван Сі // China Education News. – URL: http://www.jyb.cn/rmtzgjsb/202302/t20230221_2111002728.html).

9. 教师更要修炼情商 发布时间: 2023-02-28 栏目: 智育发布单位: 兴义市阳光书院点击量 (Вчителі повинні розвивати емоційний інтелект Час публікації. – Xingyi Sunshine Academy Hits. – URL: <http://www.jzjyyn.cn/index.php?r=space/school/theme/content/view&sid=c1cbc8254a3d46eabb041372a92ce00&id=583057&cid=324391>).

10. 教师应注意提升自己的情商 2024-03-29 苏州市第十二中学 版 (Вчителі повинні звернути увагу на підвищення свого емоційного інтелекту // Видання середньої школи Сучжоу. – № 12. – URL: <https://sz12zx.gusuedu.cn/info/1381/3889.htm>).

References

1. Sobchenko, T., & Smolianiuk, N. (2024). Nova paradyhma navchannia maibutnikh fakhivtsiv mystetskykh dystsyplin v KNR v epokhu Shtuchnoho intelektu [A new paradigm of training future specialists in China in the Age of Artificial Intelligence]. *PHYSICAL CULTURE AND SPORT: SCIENTIFIC PERSPECTIVE*. 2 (1). P. 261–266. DOI: <https://doi.org/10.31891/pcs.2024.1.79>.

2. Wang, Han (2018). discusses the basic qualities that music teachers should have in the new era. *Journal of Primary and Secondary Education* [in Chinese].

3. Gao, Wei (2018). In music education, focusing on the cultivation of students' "emotional intelligence". Retrieved from: <http://wap.musicedu8.com/e/wap/show.php?classid=51&id=1339&style=0&bclassid=2&cid=51&cpage=38> [in Chinese].

4. Learning Violin: The Perfect Blend of Intelligence and Emotional Intelligence on the Road to Music Violin Teacher Ivan's Heart for Violin Teaching Chapter Page ArticleList Blogs Catalogue Whisper to Me. Retrieved from: <https://www.wenxuecity.com/blog/202309/78433/12268.html> [in Chinese].

5. Li, Guangsheng (2018). Teachers' Emotional Intelligence is More Important than Intelligence and Needs Remedial Lessons, Source: Principals' Association. Retrieved from: https://www.sohu.com/a/238047839_227364 [in Chinese].

6. Yao, Shujing (2023). Research on the curriculum construction and teaching reform of college students' emotional intelligence cultivation under the perspective of positive psychology. *Education Seminar*. 5 (3). P. 367–375. DOI: <https://doi.org/10.35534/es.0503052> [in Chinese].

7. What are the manifestations of teachers' high emotional intelligence in the office? *Guangming Society Educator*. Retrieved from: <https://news.qq.com/rain/a/20240921A00MO600>. [in Chinese].

8. Wang Ruoxi (2023). The Key 'Soft Power' of Teachers in the New Era: Social and Emotional Competence. *China Education News Network*. Retrieved from: http://www.jyb.cn/rmtzgjsb/202302/t20230221_2111002728.html [in Chinese].

9. Teachers need to cultivate emotional intelligence. Column: Intellectual Education Publisher: *Xingyi Sunshine Academy Hits*. Retrieved from: <http://www.jzjyyn.cn/index.php?r=space/school/theme/content/view&sid=c1cbc8254a3d46eabb041372a92ce00&id=583057&cid=324391> [in Chinese].

10. Teachers should pay attention to improving their emotional intelligence. *Suzhou 12th Middle School Edition*. Retrieved from: <https://sz12zx.gusuedu.cn/info/1381/3889.htm> [in Chinese].

Chen Qiongqiong, Student of the Third (Educational and Scientific) Level of Higher Education, Department of Education and Innovative Pedagogy, H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, Kharkiv, Ukraine

DEVELOPMENT OF EMOTIONAL INTELLIGENCE OF FUTURE MUSIC TEACHERS IN CHINA

Summary.

The article clarifies the definition of 'emotional intelligence' and its components (self-awareness, self-management, social awareness, relationship building skills, ability to make responsible decisions); it is substantiated that social and emotional skills are extremely important for a future music teacher, as they determine how friendly and favourable the atmosphere in the classroom and in the team will be; the possible ways of its improvement for all participants of the educational process are characterised, in particular, it is necessary to introduce the development of EI into the practice of training future teachers and retraining of working teachers, and subsequently for all participants of the educational process, this may include the introduction of courses that will form teachers' social and emotional abilities; in the process of organising such courses, it is necessary to take into account their multi-level and sequential nature, but undoubtedly their introduction should be started in colleges that train future teachers; at higher education levels, it is advisable to introduce both individual and group classes on EI development, in addition to preparing teachers to use tools for social and emotional learning of students, it is necessary to strengthen interaction and communication between all participants in the educational process, to join various social practices, trainings, projects, volunteer activities – this will allow to know oneself and children in different situations even deeper, to improve one's own social and emotional skills, which will help to create a harmonious atmosphere, to optimise methods and techniques of childrearing; the necessity of developing the emotional intelligence of the future is substantiated.

Keywords: future music teacher; emotional intelligence; skills; educational process, music lessons.